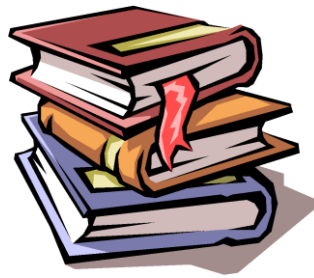

Bekkjarnámskrá Grunnskóla Hornafjarðar 2023 - 2024

6. bekkur

Efnisyfirlit

Lykilhæfni	3
Grunnþættir menntunar	4
Námsaðlögun	4
Leiðsagnarnám	4
Íslenska	5
Stærðfræði	15
Samfélagsgreinar	19
Landafræði	22
Saga	22
Lífsleikni	23
Náttúrufræði	24
Erlend tungumál	27
Enska	27
List- og verkgreinar	29
Tónmennt	29
Heimilisfræði	30
Hönnun og smíði	32
Textílmennt	32
Sjónlistir- Myndmennt	33
Upplýsinga- og tæknimennt - Nýsköpun og tölvur	34
Skólaíþróttir og sund	36
Íþróttir	36
Sund	37

Lykilhæfni

Lykilhæfni skiptist í sex þætti, fimm eru lagðir til í Aðalnámskrá en þann sjötta leggur skólinn til í tengslum við uppeldi til ábyrgðar. Mikil áhersla er lögð á að vinna með lykilhæfnina og að matið á henni fari fram í nánu samstarfi nemenda, foreldra og kennara. Lykilhæfniþættirnir eru skilgreindir á hverju skólastigi fyrir sig og þannig gerðir aðgengilegir fyrir foreldra og nemendur. Lykilhæfnin felst ekki einungis í frammistöðu í tímum heldur einnig því hvernig nemendur standa sig í skólanum almennt, í félagslífi, frímínútum o.s.frv. Lykilhæfni þættirnir eru þessir:

Lykilhæfni	Ábyrgð og mat á eigin námi	Tjáning og miðlun	Sjálfstæði og samvinna	Skapandi og gagnrýnin hugsun	Nýting miðla og upplýsinga	Dugnaður og þrautseigja
Skilgreining	Hæfni nemanda til að bera ábyrgð á eigin námi og leggja mat á eigin vinnubrögð og frammistöðu. Það gerir hann með því að:	Hæfni nemenda til að tjá hugsanir sínar, tilfinningar og skoðanir munnlega, skriflega og á annan hátt. Hæfni til að miðla þekkingu og leikni sinni og flytja mál sitt skýrt og áheyrilega og taka þátt í samræðum og rökræðum. Það gerir hann með því að:	Hæfni til að vinna sjálfstætt, í samstarfi við aðra og undir leiðsögn. Það gerir hann með því að:	Skapandi hugsun og frumkvæði í efnistöfum og úrvinnslu. Hæfni nemenda til að nota þekkingu og leikni, draga ályktanir, áræðni til að leita nýrra lausna og beita gagnrýninni hugsun og röksemdafærslu. Það gerir hann með því að:	Hæfni nemanda til að nýta margvíslega miðla í þekkingarleit, úrvinnslu og miðlun og nýta upplýsingar á ábyrgan, skapandi og gagnrýninn hátt. Það gerir hann með því að:	Nemandi sýnir dugnað og þrautseigju með því að:
Dæmi um markmið í 6. bekk	<ul style="list-style-type: none"> · Setja sér markmið í námi. · Meta stöðu sína. · Nýta tíma sinn vel. · Fylgja fyrirmælum 	<ul style="list-style-type: none"> · Taka þátt í samræðum. · Hlusta á aðra. · Tjá hugsanir sínar og skoðanir, munnlega, skriflega eða á annan hátt. 	<ul style="list-style-type: none"> · Leita lausna. · Sýna kurteisi í samskiptum. · Leggja sitt af mörkum í hópastarfi 	<ul style="list-style-type: none"> · Sýna frumkvæði. · Vera skapandi við vinnu og lausn verkefna. · Beita gagnrýninni hugsun. 	<ul style="list-style-type: none"> · Vinna úr upplýsingum. · Miðla upplýsingum til annarra. · Nýta sér mismunandi miðla. 	<ul style="list-style-type: none"> · Tekst á við krefjandi verkefni

Skýringar á bókstöfum í lykilhæfni eru: **A= Gerir sitt allra besta. B= Gerir vel. C= Leggur sig þokkalega fram. D= Leggur sig lítið fram.**

Grunnþættir menntunar

Í Aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta frá 2011 er kveðið á um sex grunnþætti menntunar sem skulu vera leiðarljós í almennri menntun og starfsháttum skóla. Þessir grunnþættir eru læsi, sjálfbærni, heilbrigði og velferð, lýðræði og mannréttindi, jafnrétti og sköpun. Í Grunnskóla Hornafjarðar var þessum grunnþáttum fagnað því þeir styðja við stefnu skólans og efla starfsfólk í að vinna með þá þætti sem móta grunninn að skólabragnum. Þættir eins og uppeldi til ábyrgðar, heilsueflandi grunnskóli og umhverfisstefna skólans taki vel á þáttunum heilbrigði og velferð, lýðræði og mannréttindum og sjálfbærni og jafnrétti. Grunnþættirnir styðja þannig við stefnu skólans og mikilvægt að vinna henni áfram brautargengi. Sköpunarþátturinn og læsiþátturinn njóta sín líka innan stefnu skólans en þeim er þó gert sérstaklega hátt undir höfði í einstaka greinum.

Sjá nánar á:

<https://namskra.is/books/adalnamskragrunnskola2011/almennmenntun/grunnthaettirmenntunar>

Námsaðlögun

Í Grunnskóla Hornafjarðar er leitast við að mæta þörfum allra nemenda í námi. Það getur þýtt að bráðgerir námsmenn hafi tækifæri til að dýpka nám sitt og haldið áfram í námi og aðrir námsmenn fari hægar yfir og fái jafnvel meiri aðstoð. Í öllum tilvikum fá nemendur aðlagð námsefni að sínum þörfum. Ólíkir hæfileikar, áhugamál og þarfir nemenda kalla á ólíka nálgun.

Leiðsagnarnám

Grunnskóli Hornafjarðar vinnur eftir hugmyndafræði leiðsagnarnáms og hefur það að leiðarljósi í öllu sínu starfi. Leiðsagnarnám er hugtak sem er notað sem regnhlífarheiti yfir aðferðafræði Shirley Clarke sjá bækling um leiðsagnarnám frá Reykjavíkurborg (<https://nammedleidsogn.files.wordpress.com/2018/11/baeklingurleidsagnarnam.pdf>) Tilgangur leiðsagnarnáms er að valdefla nemendur, svo þeir verði færir um að taka ábyrgð á eigin námi.

Leiðsagnarnám byggir á fimm stöðum sem saman leiða að jákvæðari námsmenningu þar sem mistök eru nýtt til framfara, markmið og viðmið að settu marki eru skýr og skipulag byggir á samræðum þar sem nemendur fá tækifæri til þess að tjá sig um námsefnið. Saman gegna þessar aðferðir því hlutverki að valdefla nemendur og gera þá virkari og ábyrgari í eigin námi.

Leiðsagnarnám snýst fyrst og fremst um framfarir einstaklingsins. Nemendur fá stöðuga endurgjöf um náms sitt, hvaða framfarir hafa orðið ásamt ábendingum um hvernig hann getur bætt sig.

Stefnan er að leiðsagnarnám einkenni námsmenningu skólans og að verkfæri og aðferðir þess séu áberandi í öllum skólastofum.

Aðferðir leiðsagnarnáms eru raunprófaðar og rannsakaðar aðferðir sem reynst hafa áhrifaríkar til að bæta námsárangur (<https://visible-learning.org/hattie-ranking-influences-effect-sizes-learning-achievement/>)

Íslenska

Hæfniviðmið

Hæfniviðmið í íslensku eru sett fram í fjórum mismunandi flokkum, talað mál, hlustun og áhorf mynda þann fyrsta, síðan lestur og bókmenntir, þá ritun og að síðustu málfræði.

Talað mál, hlustun og áhorf

Markmið er að nemandi:

- efli skýran og áheyrilega framburð og kynnist mikilvægi góðrar framsagnar
- geti tjáð eigin skoðanir og tilfinningar
- vinni með og skilji að til eru ólíkar áherslur í lestri og tali, tónfalli, hrynjanda og fasi og þjálfist í að halda athygli áheyrenda
- taki þátt í samræðum og rökræðum
- þjálfist í að hlusta af athygli og í að greina aðalatriði
- þjálfist í að fjalla um myndefni og rafrænt efni á gagnrýnninn hátt
- geti átt góð samskipti, hlustað og sýnt kurteisni
- þjálfist í að vanda orðalag
- taki þátt í vikuhátíð

Lestur og bókmenntir

Markmið er að nemandi:

- þjálfist í að ná góðum lestrarhraða, lesfimi og lesi af skilningi, þjálfist í að leggja mat á texta og túlka hann
- notað þekkingu og reynslu ásamt ríkulegum orðaforða við lestur og skilning á texta
- geti greint og fjallað um aðalatriði í texta og kynnist ólíkum aðferðum við lestur s.s. skimun, punktalestri, djúplestri og yndislestri
- lesi sér til ánægju og fróðleiks og þjálfist í að gera öðrum grein fyrir þeim áhrifum sem texti hefur á hann
- fái ríkuleg tækifæri til að lesa gamlar og nýjar bókmenntir, þar á meðal þjóðsögur, ljóð, og bókmenntir ætlaðar börnum og unglungum
- vinni með ólík frásagnarform bókmennta eins og í ævintýrum, þjóðsögum, spennusögum og ævisögum og vinni með bókmenntafræðileg hugtök til að efla skilning, svo sem tíma, sjónarhorni, sögusviði og boðskap
- þjálfist í að beita hugtökum til að fjalla um form og innihald ljóða, svo sem rím, ljóðstafi, hrynjandi, líkingar og boðskap

- þjálfist í að afla sér upplýsinga úr bókum og fjölbreyttu rafrænu efni, unnið úr þeim og nýtt við lausn verkefna, lagt nokkurt mat á gildi og trúverðugleika upplýsinga
- þjálfist í að lesa úr einföldum tölulegum og myndrænum upplýsingum og túlkað þær
- valið sér fjölbreytt lesefni við hæfi til gagns og ánægju
- fylgist með Stóru upplestrarkeppninni í 7. bekk og upplifi mikilvægi góðs upplestrar

Ritun

Markmið er að nemandi:

- geti skrifað læsilega og af öryggi og þjálfði persónulega rithönd
- þjálfist í snyrtilegri uppsetningu og frágangi á ólíkum textum
- þjálfist í notkun hjálpartækja við ritsmið, s.s orðabók
- þjálfist í að vinna með ólíkar textategundir, skipuleggja og orða texta á þann hátt sem hæfir tilefni
- fái fjölbreytt tækifæri til að semja eigin texta og tjá þannig hugmyndir sínar og reynslu
- þjálfist í að að kynna textasmíð sína s.s með upplestri
- þjálfist í að beita helstu atriðum stafsetningar og greinamerkjasetningar
- þjálfist í að skoða sérkenni ólíkra texta og geti bent á þau
- þjálfist í að skrifa texta á tölvu og læri að beita nokkrum aðgerðum í ritvinnslu (forsíða, vísa til heimilda, leturstærð, o.s.frv)
- þjálfist í að skrifa texta fyrir ákveðinn markhóp

Málfræði

Markmið er að nemandi:

- efli orðaforða og orðaskilning
- vinni með móðurmálið og rækti með sér áhuga á því og vitund um málkunnáttu
- geti nýtt sér málfræðikunnáttu sína við orðmyndun og stafsetningu
- geti flett upp orðum í stafrófsröð og nýtt sér upplýsingar í orðabókum og öðrum gagnamiðlum
- þekki orðflokkanafnorð, sagnorð, lýsingarorð og kynnist beygingarformdeildum þeirra og æfist í að fallbeygja
- átti sig á hvaða orðmynd er uppflertimynd fallorðs og geti nýtt sér það við notkun orðabóka
- geti stigbreytt og kynbeygt lýsingarorð
- þekki mun samnafna og sérnafna og kyn orða og geti nýtt sér þá þekkingu í stafsetningu
- kynnist hugtökunum stofn og beygingarending nafnorða og lýsingarorða og geti nýtt sér þá þekkingu í stafsetningu
- leiki sér með orðtök og málshætti

- leiki sér með tungumálið á fjölbreyttan hátt, t.d. með nýyrðasmíði og orðaleikjum, og efli þannig málvitund, áhuga og jákvætt viðhorf gagnvart íslensku
- æfist í að yfirfæra málfræðipækkingu sína og noti sér hana í tungumálanámi

Lestraráætlun fyrir 6. bekk

Viðmiðmið um árangur eru **105-175 orð á mínútu** við lok skólaárs.

	Hvað	Hverjir	Viðbót	Tímabil	Mat	Markmið
Allir	Lesna heima og í skóla daglega	Umsjónarkennari Foreldrar	Lestrarvinir Stuðningsfulltrúi	25. ág. – 1. júní	Lesfimi: A-próf í september og maí. B-próf í janúar. Hliðarpróf Nefnuhraði: janúar Sjónrænn orðaforði: september, janúar, maí. Orðleysupróf: a.m.k. 1x á ári. Matsrammi fyrir lestrarlag, MMS	Auka leshraða og skilning. Aukinn orðaforði
Allir	Yndislestur	Umsjónarkennari		25. ág. – 1. júní		Auka ánægju af lestri, leshraða, skilning og orðaforða.
Allir	Samlestur	Umsjónarkennari		25. ág – 1. júní		Auka leshraða, skilning og orðaforða.
Allir	Pals	Umsjónarkennari	Notað í öðrum fögum líka	Jan-mars	Lesskilningspróf í nóv. Orðarún feb. og maí	Auka leshraða og skilning. Aukinn orðaforði.
Allir	Mínútspjöld (10 dagar)	Umsjónarkennari		1x á skólaárinu	Raddlestrarpróf	Auka leshraða

Allir	Lestraráttak (tvær vikur)	Umsjónarkennari		19.-30. okt 5. – 20. apríl. Sameiginlega í bæði skiptin.	Raddlestrarpróf	Auka leshraða og skilning
Allir	Lesið fyrir börnin	Umsjónarkennari	Bókasafnstímar	25.ág – 1. júní		Efla áhuga, hlustunarskilning og orðaforða
Allir	Framsögn	Umsjónarkennari/ leiklistarkennari			Framsagnarmat	Efla færni nemenda í að lesa upphátt – Tjáning og miðlun
Allir	Lestrarkassinn			Reglulega yfir skólaárið	Lesskilningspróf í nóv. Orðarún feb. og maí	Auka skilning og orðaforða
Allir	Logos	Sérkennari			Logos skimun	Skima nemendur sem eiga í erfiðleikum í lestrarfærni
Allir	Stafsetning (10-15 orð á viku)	Umsjónarkennari			Stafsetningarpróf	Bæta stafsetningu
Allir	Ritun (a.m.k. ein ritun á viku) Nýta matsviðmiðin úr samræmduprófunum.	Umsjónarkennari			Ritunarpróf – Matsviðmið sambærileg þeim sem eru notuð í samræmdum prófum	Bæta ritun
Allir	Hugtök	Allir kennarar	Gera hugtök sýnileg í skólastofunni	25. ág. – 1. júní	Námsmat almennt	Efla málskilning og orðaforða

Hliðarpróf Lesferils (nefnuhraði, sjónrænn orðaforði, orðleysur) eru lögð fyrir eftir þörfum til að skoða nánar hvernig lestrarfærni nemandans er háttáð, hvar styrkleikar og hugsanlegir veikleikar liggja.

6.bekkur – vinna með lesskilning

	Hvað	Hverjir	Tímabil	Mat
Allir	Hlustunar og lesskilningur (sögukort bls.99-100) Að greina aðalatriði (140-152).	Umsjónarkennari	Allt skólaárið	Umræður, endursögn, úrdráttur, forspá, ályktunarhæfni, beinar og opnar spurningar
Allir	Orðavinna (bls.123-126)	Umsjónarkennari	Allt skólaárið	Virgni og þátttaka
Allir	„Ekki finnast svör við öllum spurningum“ (bls.137-138)	Umsjónarkennari	Allt skólaárið	Virgni og þátttaka
Allir	Spurningavefur (bls. 139-140)	Umsjónarkennari	Allt skólaárið	Verkefni/kort
Allir	Að lesa, skrifa og spjall (bls. 129-131)	Umsjónarkennari	Allt skólaárið	Virgni og þátttaka
Allir	Kann – vill vita – hef lært (bls.186-195)	Allir kennarar	Allt skólaárið	Verkefnablöð/bækur, virgni, þátttaka

Blaðsíðutöl vísa til bókarinnar Eflum lesskilning eftir Bergljótu Vilhelmínu Jónsdóttur.

Ritun í 6. bekk

Eftirfarandi verklag verður notað fyrir skipulag á ritun í 6. bekk.

Uppsetning og frágangur

- Vera með spássíur
- Læsileg skrift
- Áhersla á réttitun
- Hafa lágstafi og hástafi í réttum hlutföllum og á réttum stöðum
- Kunna að nota greinamerki á réttan hátt
- Þjálfist í að nota beina og óbeina ræðu á réttan hátt
- Læra undirstöðuatriði í notkun heimilda
- 6 víddir + 1 (framsetning)

Upphaf og endir

- Frásögnin hafi titil.
- Upphaf: Persónur, staðsetning og/eða efni kynnt
- Gott er að nota h-in þrjú, hvenær, hverjir, hvar.
- Hvernig endar frásögnin
- Hvernig leysast málin
- Lokaorð: Rökréttur endir.

Málfar og stíll (frásögn)

- Fjölbreyttur orðaforði
- Vandað málfar
- Halda sig við sömu tíð
- Talmál/ritmál
- Réttar beygingar
- Halda sig við sama sjónarhorn (sömu persónu)
- Nota rétta orðaröð, setningaskipan, lengd setninga/málsgreina
- Lipur frásögn og lýtalaust mál
- Bygging setninga rétt
- Skipting í málsgreinar
- 6 víddir + 1 (orðaval) = málfar

Viðfangsefni og uppbygging

- Frásögn er rétt uppbyggð með upphafi, meginmáli og lokaorðum
- Meginmál: vel skipulagt, atburðarás eðlileg, gott flæði, augljós orsök og afleiðing
- Lipur frásögn og lýtalaust mál
- Kynnast notkun heimilda
- 6 víddir + 1 (setningaflæði og rithefðir)
- 6 víddir + 1 (skipulag og rödd) = bygging

Námsmat

- Að nemendur fái markvissa endurgjöf á verk sín með mismunandi áherslum í hvert sinn
- Jafningjamat
- Gátlistar
- Símat

Eftirtaldir fjórir þættir alltaf metnir í ritun en vægi hvers þáttar mismunandi eftir ritunarverkefnum:

- Uppsetning, skrift og frágangur
- Byrjun og endir
- Málfar og stíll
- Viðfangsefni

Viðmið í lok 6. bekkjar

Að nemendur geti skrifað læsilegan texta sem byggir á þeim markmiðum sem sett hafa verið hér að ofan.

Að nemendur geti skrifað að lágmarki 130 orða samfellda frásögn, ljóð eða annað sem er snyrtilega uppsett með stórum stöfum á viðeigandi stöðum.

Leiðir

Lögð er áhersla á fjölbreytta kennsluhætti og mikilvægi heildstæðs íslenskunáms þar sem hver þáttur námsins styrkir við aðra þætti. Með fjölbreyttum kennsluháttum er m.a. átt við innlagnir, umræður, þemavinnu, söguramma, hópastarf, einstaklingsvinnu, verkefnavinnu og fleira. Kennsluaðferðir og vinnubrögð í skólanum eiga að taka mið af þeim hæfiviðmiðum sem stefnt er að og einnig þeirri skyldu grunnskóla að sjá hverjum nemenda fyrir bestu tækifærum til náms og þroska.

Talað mál, hlustun og áhorf

Að nemendur fái tækifæri til að tjá sig, segja frá eigin reynslu, endursegja og lesa upp eigin texta og annarra. Nemendur eru hvattir til að tala skýrt og áheyrilega og segja skipulega frá t.d. þegar þeir kynna vinnu sína fyrir bekkjarfélögum. Mikilvægt að nemendur taki þátt í stuttum leikþáttum og söngatriðum t.d. á vikuhátíðum. Að nemendum sé gerð grein fyrir þeim reglum sem gilda þegar margir vilja tjá sig og æfi sig í að fara eftir þeim. Nemendur æfi sig í að hlusta á upplestur á sögum og ljóðum og sýna flytjendum tillitsemi, hvort sem er inn í kennslustofunni eða á öðrum viðburðum á vegum skólans. Einnig verða lögð fyrir nemendur hlustunarverkefni sem reyna á athygli og getu þeirra til að draga ályktanir.

Lestur og bókmenntir

Áfram er lögð mikil áhersla á að auka lestrarhraða og lesskilning. Nemendur lesa á hverjum degi, bæði í skólanum og heima. Nemandi getur valið sér bók á bókasafni eða

komið með að heiman. Yndislestur tengist þessum bókum þá les nemendur í hljóði í 10-15 mín. Unnið markvisst með gagnvirkan lestur, hugtakakort, bergmálslestur, kórlestur, vinallestur, lesfimi, orðaforða og lesskilning.

Daglega er lesið fyrir nemendur þeim til skemmtunar og fróðleiks. Nemendur hafa greiðan aðgang að bókum við sitt hæfi í skólastofunni sem þeir geta skoðað og lesið. Nemendur eiga fasta tíma á bókasafninu og geta valið sér bók til að lesa í heima eða í skólanum.

Nemendur vinna á fjölbreyttan hátt með ljóð og semja einnig sín eigin ljóð. Hægt er að vinna þetta í samvinnu við tónmenntakennara. Unnið er með ýmsar sögugerðir t.d. þjóðsögur og ævintýri bæði sem tengjast Hornafirði og önnur þar sem nemendur geta endursagt sögurnar í máli og myndum. Nemendur læra um uppbyggingu frásagna þ.e. upphaf, miðju og endi.

Lesnar eru a.m.k. tvær bækur sameiginlega yfir veturinn, ein að hausti og önnur að vori. Nemendur vinna ritgerð eða verkefni í tengslum við bækurnar. Hægt er t.d. að kennari skipti köflunum á nemendur og hver nemandi þarf að segja frá sínum kafla/köflum og nemendur meta frammistöðu samnemenda sinna (jafningjamat).

Lestrarátök eru tvö yfir veturinn, eitt að hausti og vori. Lestrarátökin eru miðuð við hæfi hvers og eins.

Heimalestur: Samkvæmt lestrarstefnu Grunnskóla Hornafjarðar eiga nemendur að lesa heima daglega í a.m.k. 10-15 mínútur upphátt og í hljóði. Nemendur í 6. bekk eiga að geta lesið 105-175 orð á mínútu. Foreldrar/forráðamenn kvitta fyrir heimalesturinn á þar til gerð blöð.

Mikilvægt er að viðhalda þessum leshraða með góðri æfingu. Allar mælingar sýna að nemendum hrakar í lestri ef engin er æfingin.

Ritun

Nemendur skrifa eftir forskrift, áhersla er lögð á að draga rétt til stafs, að nemendur haldi rétt á skriffærinu og vandi vinnubrögð sín. Áhersla er lögð á ritun frásagna og skapandi sögugerð þar sem nemendur fá þjálfun í að tjá hugsanir sínar og segja frá atburðum úr eigin lífi og öðrum atburðum í skrifuðu máli. Nemendur lesa sögur og þurfa að skrifa ritun út frá efni sögunnar. Í lok skólaárs er stefnt að því að nemendur geti skrifað 200-250 orða sögu og sagt skipulega frá með áherslu á upphaf, miðju og endi. Lögð er áhersla á réttiritun og helstu stafsetningarreglur þjálfaðar með greinamerkjasetningu. Einnig verða ritunarverkefni unnin í tölvu.

Málfræði

Lögð er áhersla á fjölbreytta verkefnavinnu sem miðar öll að því að efla almenna þekkingu og tilfinningu nemenda fyrir móðurmálinu.

Námsmat

Skýrt skal vera í upphafi hvorrar annar hver markmiðin eru og hvernig skal meta þau. Ýmist er um hefðbundin próf að ræða eða fjölbreytt verkefnaskil, verkefnabækur, símat, munnleg próf, jafningjamat, sjálfsmat o.fl.

Valdir hlutar úr LOGOS lesgreiningarprófinu lagðir fyrir ásamt lesskilningsprófinu Orðarún sem lagt er fyrir tvisvar á ári. Lesfimiþróf eru lögð fyrir þrisvar yfir árið
Lestrarviðmið: Í 6. bekk ætti nemandi að geta lesið 95-175 orð á mínútu.

Tillögur að námsefni

Grunnefni

- Mál í mótun, Grunnbók og vinnubók
- Orðspor 2, lesbók og vinnubók
- Smellur 2
- Flökkuskinna
- Málrækt 2
- Völusteinn (lesbók með verkefnum)
- Rauðkápa og verkefni
- Saltfiskar í strigaskóm eftir Guðrínu H. Eiríksdóttur, ásamt verkefnahefti
- Galdrasteinninn eftir Hörpu Dís Hákonardóttur ásamt verkefnahefti
- Heimalestrarbækur og vinnubækur samkvæmt leslista skólans.
- Mínútan
- Orðaskyggir
- Stafsetning eftir Árna Þórðarson og Gunnar Guðmundsson
- Skrudda (lesbók og vinnubók 1 og 2)
- Vandamálið – ekki málið, (lesbók, vinnubók 1 og 2)
- Skrift 6
- Góður betri bestur skriftarefni
- Ljóð handa börnum

Ítarefni

- Ritbjörg
- Ritunarbókin
- Skrifað í skrefum- ferilsritun
- Hlusta, sjá og skrifa, hugmyndabæklingur um stafsetningarkennslu
- Stafur á bók eftir Rósu Eggertsdóttur
- Leiklist í kennslu
- Vísnaverkefni eftir Ragnar Inga Aðalsteinsson
- Ljóðspor
- Verkefnabók við réttitunarorðabók

Vefefni

- <http://www.mms.is>
- <http://www.skolavefurinn.is>
- <http://www.123skoli.is>

Smáforrit

Bitsboard, Book creator,

Stærðfræði

Hæfniviðmið

Hæfniviðmiðin eru sett fram í sjö flokkum. Fyrstu þrjú flokkarnir eru almenn viðmið um stærðfræðilega hæfni og fjórir flokkar snúa að hæfni á ólíkum sviðum stærðfræðinnar. Þó viðmiðin séu flokkuð á þennan hátt er mikilvægt að líta á þau sem samfellda heild. (Aðalnámskrá grunnskóla bls. 210).

Að geta spurt og svarað með stærðfræði

Við lok 6. bekkjar getur nemandi:

- spurt, tjáð sig munnlega og skriflega um spurningar og svör sem eru einkennandi fyrir stærðfræði og hefur innsýn í hvers konar svara má vænta,
- leyst stærðfræðiþrautir/orðadæmi um viðfangsefni sem gefa tækifæri til að beita innsæi, eigin túlkun og framsetningu, byggða á fyrri reynslu og þekkingu,
- sett fram, meðhöndlað, túlkað og greint einföld reiknilíkön, teikningar og myndrit sem tengjast umhverfi hans og daglegu lífi,
- sett fram óformleg og einföld, formleg stærðfræðileg rök, skilið og metið munnlegar og skriflegar röksemdir sem settar eru fram af öðrum.

Að kunna að fara með tungumál og verkfæri stærðfræðinnar

Við lok 6. bekkjar getur nemandi:

- notað óformlega framsetningu (myndmál, frásögn, texta) annars vegar og táknmál stærðfræðinnar hins vegar og sýnt að hann skilur innbyrðis tengsl þeirra,
- túlkað og notað einföld stærðfræðitákn, þar með talið einfaldar formúlur og túlkað milli tákn máls og daglegs máls,
- sett sig inn í og tjáð sig, bæði munnlega og skriflega, um ólíkar leiðir við lausnir stærðfræðiverkefna,
- valið og notað hentug verkfæri, þar með talin hlutbundin gögn, reiknirit, talnalínu, vasareikna og tölvur, til rannsókna á stærðfræðilegum viðfangsefnum.

Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar

Við lok 6. bekkjar getur nemandi:

- tekið þátt í að þróa fjölbreyttar lausnarleiðir, með því m.a. að nota skráningu með tölum, texta og teikningum,
- rannsakað, sett fram á skipulegan hátt og rökrætt stærðfræðilega með því m.a. að nota hlutbundin gögn, skráningu og upplýsingatækni,
- lesið einfaldan, fræðilegan texta og notað upplýsingar þar sem stærðfræðihugtök koma fyrir,
- undirbúið og flutt kynningar á eigin vinnu um stærðfræði,
- unnið í samvinnu við aðra að lausnum stærðfræðiverkefna þar sem byggt er á ólíkum forsendum og hugmyndum nemenda,

- tekist á við verkefni í tengslum við fjármál úr umhverfinu eða samfélaginum þar sem þarf að afla upplýsinga, vinna úr þeim og finna lausn.

Tölur og reikningur

Við lok 6. bekkjar getur nemandi:

- notað ræðar tölur, raðað þeim og borið saman,
- notað tugakerfisríthátt og sýnt að hann skilur sætiskerfi,
- séð að margföldun og deiling með 100 jafngildi færslu um tvö sæti í tugakerfi,
- útskýrt hvað átt er við með hugtakinu „gengur upp í“,
- skilið samband endanlegra tugabrota, almennra brota og prósentu. Geti breytt þar á milli,
- lagt saman og fundið mun tveggja samnefndra og ósamnefndra brota með hlutbundnum og óhlutbundnum hætti,
- lagt saman og dregið frá á hlutbundinn og óhlutbundinn hátt með heilum tölum,
- margfaldað og deilt með náttúrulegum tölum,
- áttað sig á tölunni 0 sem hlutleysu í samlagningu og sérstöðu hennar í margföldun og frádrætti,
- margfaldað og deilt með heilli tölu í tugabrot með einum aukastaf,
- valið á milli reikniaðgerða og nýtt sér þær,
- notað mismunandi lausnaleyðir við reikniaðgerðirnar fjórar,
- leyst viðfangsefni sem sprottin eru úr daglegu lífi og umhverfi, með hugarreikningi, vasareikni, tölvuforritum og skriflegum útreikningum,
- notað almenn brot, tugabrot og prósentur (t.d. 10%, 25% og 50%) við útreikninga á daglegum viðfangsefnum,
- áttað sig á að samlagning og frádráttur annars vegar og margföldun og deiling hins vegar eru andhverfar aðgerðir.

Algebra

Við lok 6. bekkjar getur nemandi:

- rannsakað og sett fram talnamynstur á skipulegan hátt, lýst mynstrum og venslum með tölum, myndum og orðum,
- gert athugun á reglum um ummál, flatarmál og rúmmál einfaldr hluta,
- notað bókstafi fyrir óþekktar stærðir í einföldum stæðum og jöfnum,
- sett tölur inn fyrir breytur í einföldum stæðum,
- fundið lausnir á jöfnum og ójöfnum með óformlegum aðferðum, þ.e. notað víxlreglu, tengireglu og dreifireglu við reikning, bæði í huga og á blaði.

Rúmfræði og mælingar

Við lok 6. bekkjar getur nemandi:

- notað hugtök og aðferðir rúmfræðinnar til að útskýra hversdagsleg og fræðileg fyrirbrigði,
- útskýrt hugtökin rétthyrndur, jafnarma og jafnhliða þríhyrningur,

- teiknað og lýst einkennum marghyrninganna: ferningur, ferhyrningur, rétthyrningur, samsíðungur og trapisa,
- greint heiti og einkenni reglulegra margflötunga s.s. fjölda hliða, fjölda horna og fjölda brúna,
- rannsakað og greint tvívíð og þrívíð form, teiknað einfaldar flatar- og þrívíddarmyndir, speglað, snúið og hliðrað flatarmyndum við rannsóknir á mynstrum sem þekja flötinn,
- notað mælikvarða og einlögun í tengslum við teikningar og áætlað ummál, flatarmál og rúmmál í raunverulegum aðstæðum, rannsakað aðferðir til að reikna það,
- nýtt sér samband flatarmáls þríhyrninga og rétthyrninga,
- áætlað og mælt horn, þyngd, tíma og hitastig með viðeigandi mælikvarða og dregið ályktanir af mælingunum,
- teiknað þríhyrninga samkvæmt gefnum fyrirmælum um hornastærð og hliðarlengdir og þekkir hornasummu þeirra,
- notað algengustu einingar metrakerfisins og breytt á milli þeirra í einföldum dæmum,
- rannsakað og gert tilraunir í rúmfræði með því að nota tölur og hlutbundin gögn,
- greint undirstöðuhugtök í hnitakerfi og unnið með alla hluta þess,
- unnið út frá því að hringur er 360° og hálfur hringur er 180° ,
- tengt tölur og útreikninga við flatarmyndir og þrívíða hluti.

Tölfræði og líkindi

Við lok 6. bekkjar getur nemandi:

- safnað, flokkað og unnið úr gögnum, miðlað upplýsingum um þau, m.a. með töflum og myndritum,
- fundið meðaltal og miðgildi fyrir nokkur gagnasöfn og rætt hvor stærðin lýsi safni betur,
- notað hugtök um tíðni, meðaltal, miðgildi, tíðasta gildi, hæsta gildi og lægsta gildi,
- gert einfaldar tölfræðirannsóknir og dregið einfaldar ályktanir af þeim,
- sótt gögn í gagnabanka, lesið, útskýrt og túlkað gögn og upplýsingar sem gefnar eru í töflum og myndritum,
- dregið ályktanir um líkur út frá eigin tilraunum og borið saman við fræðilegar líkur.

Leiðir

Í stærðfræðináminu er mikilvægt að viðhafa fjölbreyttar kennsluáðferðir. Áhersla er á að nemendur öðlist hæfni í stærðfræði og að þeim séu skapaðar aðstæður til merkingarbærs stærðfræðináms. Þar sem nemendur eru virkir þátttakendur í námi sínu t.d. með rannsóknum sem tengjast þeirra eigin daglega lífi og umhverfi. Þannig verða viðfangsefnið verðug og áhugaverð fyrir nemendur og þeir geta átt samskipti um

stærðfræði. Með þessu fá nemendur tækifæri til þess að nota þá þekkingu sem þeir búa yfir og þróa með sér dýpri skilning á stærðfræðinni. Nemendur vinna ýmist einir sér eða saman og taka tillit hver til annars. Áhersla er lögð á nákvæmni þannig að hver og einn geti gert grein fyrir aðferðum sínum við lausn verkefna og þrauta, skráð lausnarferlið á skipulegan hátt og fært munnlega rök fyrir máli sínu. Mikilvægt er að hver og einn nemandi fái tækifæri til þess að vinna að verkefnum sem hæfa hans getu og að þeim hæfniviðmiðum sem henta honum enda þó að námbættirnir séu þeir sömu innan nemendahópsins. Þannig er stuðlað að einstaklingsmiðun í stærðfræðikennslunni. Á miðstigi er auk þess lögð áhersla á að nemendur eflist með sér hugareikning og þjálfist í reikniðaðgerðum og læri margföldunartöflurnar utanbókar. Einnig er lögð áhersla á að nemendur fái tækifæri til þess að nýta sér tölvutækni til þess að leysa verkefni og efla þar með skilning sinn á stærðfræðinni.

Námsmat

Mat á hæfni og framförum nemenda er órjúfanlegur þáttur frá námi og kennslu í stærðfræði. Það er afar mikilvægt að fylgjast með hvernig nemendum tekst að ná þeim hæfniviðmiðum sem sett eru fram hverju sinni og í framhaldi af því að leiðbeina nemendum um áframhaldandi nám.

Í upphafi hvorrar annar eru sett fram hæfniviðmið og vægi námsþátta sem unnið verður að á önninni, þannig ætti nemendum að vera fullljóst að hverju beri að stefna, hvað verði mælt og hvernig verði metið.

Áhersla er lögð á fjölbreytni í námsmati þar sem notast er við munnleg, verkleg og skrifleg verkefni, sjálfsmat, einstaklingsverkefni, hópverkefni, próf o.fl.

Tillögur að námsefni

Grunnefni	Stika 2a nemendabók og æfingahefti Stika 2b nemendabók og æfingahefti
Ítarefni	Geisli 2 Geisli vinnuhefti 2A Geisli vinnuhefti 2B Verkefnablöð með Geisla Hringur 2 reikniðgerðir Hringur 2 algebra Hringur 2 brot Sund - þemahefti Reiknitækni - þemahefti Hve stórt er stórt? - þemahefti Siglingar – þemahefti Ýmis hefti með dæmum og þrautum Námsmatsverkefni Stjörnubækur Dæmi og þrautir (almennar reikniðgerðir) Verkefni fyrir vasareikna

Vefefni og forrit

<http://vefir.nams.is/sproti/index.html>

http://www.nams.is/stae_midstig/index.htm

<http://www.nams.is/krakkasidur/>

<http://www.math-aids.com/>

Chicken Coop Fractions Games

Math Duel

Samfélagsgreinar

Hæfniviðmið

Í Aðalnámskrá fyrir grunnskóla hafa greinar verið settar saman og í stað þess að ræða um sögu, landafræði, lífsleikni o.s.frv. hafa verið sett upp hæfniviðmið sem vinna á að með nemendum. Hæfniviðmiðunum er skipt upp í þrennt; reynsluheim nemenda, hugaheim og félagsheim. Megnið af hæfniviðmiðunum í hugarheiminum og félagsheiminum falla undir lífsleikni sem er hluti af allir kennslu í samfélagsfræði og öðrum greinum líka og eru þess eðlis að unnið er með þau öll á hverju ári í 5. – 7. bekk og því eru þau talin upp í byrjun. Hæfniviðmið í reynsluheimi er síðan dreift á misjafnar greinar því á miðstigi skiptist kennsla í samfélagsfræði í sögu, landafræði og trúarbragðafræði auk lífsleikninnar.

Félagsheimur: Samskipti

Hæfni nemanda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra.

Við lok 6. bekkjar getur nemandi:

- tekið þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu,
- borið kennsl á ólíkan bakgrunn fólks og virt frelsi þess til mismunandi trúar, lífsgilda, skoðana og lífshátta,
- metið og brugðist við ólíkum skoðunum og upplýsingum á fordómalausan hátt,
- rökrætt um ólík málefni af samfélagslegum og siðferðilegum toga,
- tekið þátt í samræðum um stöðu sína sem þátttakandi í samfélaginu, réttindi og skyldur, sýnt ábyrgð í samskiptum og átti sig á réttindum sínum samkvæmt alþjóðasáttmálum,
- tjáð þekkingu sína og viðhorf með fjölbreyttum hætti, einn sér og í samstarfi við aðra,
- nefnt dæmi um gildi jafnréttis og mannréttinda í samfélaginu og rætt áhrif staðalímynda
- sýnt sanngirni, sjálfstraust og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra,
- rætt um eigin athafnir og afleiðingar þeirra,
- rætt reglur í samskiptum fólks og tekið þátt í að setja sameiginlegar leikreglur með öðrum,
- tekið þátt í samfélagsmálum á ábyrgan hátt,

- sýnt samferðafólki sínu tillitssemi og umhyggju.

Hugarheimur: Sjálfmynd

Hæfni nemanda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum.

Við lok 6. bekkjar getur nemandi:

- lýst sjálfum sér og tekið dæmi um þætti sem hafa áhrif á sjálfmynd hans, svo sem úr nærsamfélagi, umhverfi og menning,
- lýst með dæmum gildi jákvæðra lífsviðhorfa, dygða og gildismats fyrir eigin sjálfsvitund,
- áttað sig á ólíkum kynhlutverkum á nokkrum sviðum og hvernig þau mótast og breytast,
- gert sér grein fyrir eigin styrkleikum og veikleikum,
- vegið og metið áhrif fyrirmýnda og staðalmynda, hvernig vinna megi með þau á sjálfstæðan og uppbyggjandi hátt,
- lýst margvíslegum tilfinningum og áttað sig á, áhrifum þeirra á hugsun og hegðun,
- tileinkað sér heilbrigða og holla lífshætti,
- metið jákvæð og neikvæð áhrif ýmissa áreita í umhverfinu á líf hans og tekið gagnrýna afstöðu til þeirra,
- gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna og rætt þýðingu þess,
- sett sig í spor fólks með ólíkan bakgrunn á völdum stöðum og tímum,
- sett sér markmið og gert áætlanir við fjölbreytt viðfangsefni.

Reynsluheimur - Umhverfi, samfélag, saga, menning

Hæfni nemanda til að skilja veruleikann

Við lok 6. bekkjar getur nemandi:

- sýnt fram á skilning á grunnþörfum sínum og annarra s.s öryggi, vináttu, frelsi, metnaði og gleði
- sýnt fram á skilning á kostnaði eigin neyslu og sé læs á þau áhrif sem ýmis tilboð og auglýsingar hafa á eigin neyslu og á samfélagið,
- séð gildi slysavarna og viðbragða við slysum í heimahúsum, nærsamfélagi og náttúrunni.
- áttað sig á hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á búsetu og lífsskilyrði,
- gert sér grein fyrir nýtingu og vernd auðlinda og umhverfis hvernig einstaklingur getur lagt sitt af mörkum til verndar,
- notað kort og gröf til að afla sér upplýsinga,
- rætt á upplýstan hátt um tímabil, atburði og persónur, sem vísað er til í þjóðfélagsmæðu,
- velt fyrir sér ýmsum þáttum sem sagan hefur mótast af, svo sem umhverfi, samfélagsskipulagi og þjóðfélagsshreyfingum,
- lýst með dæmum hvernig samfélagsgerð tengist lífi einstaklinga,

Vatnajökulsverkefnið

Í 6. bekk, vinna nemendur verkefni tengd heimabyggð og þar eru áhersla lögð á að nemendur:

- þekki skaftfellskar þjóðsögur og geti lesið úr þeim fróðleik um líf og störf sýslubúa fyrir á öldum og jafnframt aukið skilning þeirra á aðstæðum fólksins í landinu
- geti borið aðstæður fólks fyrir á öldum við aðstæður fólks nú á tímum
- þekki sögu fólksins sem átt hefur heima í Austur-Skaftafellssýslu og áhrif náttúruaflanna á lífsafkomu þess
- þekki hvernig náttúruöflin hafa mótað landslag í sýslunni og í framhaldi af því áhrif veðrunar á landmótun.

Hafið – sjávarbyggðin okkar

Markmið með verkefninu fellur vel að kennslu í samfélagsfræði og náttúrufræði. Frekari skil á þeim ramma eru gerð í náttúrufræði.

Leiðir

Samfélagsgreinar eru oft samþættar bæði náttúrufræði og íslensku. Einnig er reiknað með að kennsla á tæknibúnað s.s. spjaldtölvur og tölvur sé tekinn af tíma samfélagsgreina því að snjalltæki og önnur tækni er mikið notuð í kennslu greinanna. Lögð er áhersla á hópvinnu en með henni má nálgast ýmis markmið samfélagsgreina í gegnum samræður og samvinnuverkefni sem ala síðan af sér samkennd og skilning. Leitaraðferðir henta vel til að kynna nemendum vísindaleg vinnubrögð og veita þeim þjálfun í að afla upplýsinga og vinna úr þeim með skipulögðum hætti. Í handbókinni *Litróf kennsluáferðanna* eftir Ingvar Sigurgeirsson má finna margar góðar tillögur að leiðum. Söguáferðin er ein af þeim aðferðum sem helst hefur verið notuð í skólanum en ákveðnir rammar fylgja hverjum árgangi sem tengjast kennsluefni og markmiðum þess árgangs en söguáferðin tengist líka sérstöðu skólans t.a.m. í gegnum vettvangsferðir og með henni er auðvelt að nýta upplýsingatækni. Mikilvægt er að þjálfarar nemendur í að afla sér upplýsinga, vinna með þær, gera þær að sínum og miðla síðan til annarra. Samþætting við aðrar námsgreinar s.s. náttúrufræði og íslensku er hentug. Bekkjafundir vikulega þar sem nemendur þjálfast í að ræða málefni sem tengjast þeim sjálfum, námi þeirra, samskiptum og því hvernig skóla þeir vilja hafa.

Námsferðir sem nemendur í 6. bekk fara í og tengjast samfélagsgreinum:

- gönguferð að hausti
- Öræfi – að hausti er farið í tveggja daga ferð með 7. bekk í Öræfi. Mætti leggja áherslu náttúrufræði, jarðfræði og bókmenntir. Gist er að Hofi
- skíðaferð

Námsmat

Kennsla, nám og námsmat mynda eina heild og mikilvægt að nemandi fái reglulega að vita um stöðu sína í náminu í samræmi við námskrá, hæfniviðmið og viðfangsefni

nemenda. Mikilvægt er að námsmatið sé fjölbreytt og gefi heildstæða mynd af hæfni nemandans. Það þarf að vera sanngjarnt og sýna þekkingu, leikni og hæfni nemandans. Megintilgangur er að kanna stöðu nemenda, nota það til að leiðbeina þeim um námið til að ná markmiðum þess. Metið er á þann hátt að niðurstöður nýtist sem best nemendum, kennurum og foreldrum.

Lögð er áhersla á fjölbreyttar matsaðferðir og matsgögn sem fyrst og fremst byggja á markmiðum lykilhæfni og haldið er til haga í ferilmöppu nemanda.

Sjálfbærni er eitt af þeim hugtökum sem unnið er markvisst með í tengslum við samfélagsgreinar, þá sérstaklega landafræði og lífsleikni. Hugtakið felur helst í sér að skila jörðinni til næstu kynslóðar á sem byggilegastan hátt. Til þess þurfum við að vekja nemendur til umhugsunar um lifnaðarhætti okkar með gagnrýnum augum, hvað við getum gert betur, og að lítil skref hafa áhrif til góðs.

Landafræði

Í landafræði í 6. bekk er fyrst og fremst unnið með landafræði Norðurlandanna. Leggja skal áherslu á að nemendur geti aflað sér, metið og hagnýtt upplýsingar um menningar- og samfélagsmálefni í margvíslegum gögnum og miðlum,

Tillögur að námsefni

Kortabók handa grunnskólum.

Norðurlönd. Höf: Kristín Snæland – lesbók og vinnubók.

Norðurlönd – lítil kennsluhefti um hvert Norðurlandanna fyrir sig.

Við Norðurlandabúar

Myndbönd

Ekki má gleyma Danmörku! Myndband Reykjavík, 2001.

Finnland: Systurnar þrjár. Myndband Reykjavík, 2001

Noregur : Þetta land vér elskum allir. Myndband Reykjavík 2001

Norðurlöndin, myndbönd. Átján myndbönd um Norðurlöndin, má fá að láni frá Námsgagnastofnun.

Angotee: saga eskimóadrengrs. Myndband.

Vefslóðir Námsgagnastofnun. Lönd heimsins.

<http://www1.nams.is/loend/index.php>

Saga

Í sögu í 6. bekk er unnið með tímabilið frá stofnun þjóðveldis fram að siðaskiptum.

Tillögur að námsefni

Miðaldafólk á ferð. Höf: Þorsteinn Helgason. Hvað var að gerast út í heimi á miðöldum og hvað var að gerast á Íslandi á sama tíma?

Sögueyjan 1, blaðsíða 42 – 93. Höf: Leifur Reynisson. Inn á vef www.nams.is eru verkefni með bókinni.

Snorri Sturluson sögurammi.

Snorra saga. Höf: Þórarinn Eldjárn.

Snorri Sturluson og mannlíf á miðöldum. Höf: Birgir Loftsson

Ítarefni

Sjálfstæði Íslendinga 1. Kennslubók í Íslandssögu. Þar er fjallað um stofnun alþingis, kristnitökuna og líf og störf fólks á miðöldum.

Lífsleikni

Í lífsleikni er unnið eftir Uppeldi til ábyrgðar þar sem byrjað er á að vinna verkefni sem eru listuð í 6 vikna áætlun í *Verkfærakistunni*. Samskipti og félagshæfni eru stór hluti þess að vera í samfélagi við aðra og eru þessir þættir eru þjálfaðir og æfðir samkvæmt verkferlum frá KVAN sem er að finna inn á sameign.

Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna kveða á um ýmsa þætti sem tengjast mannréttindum og jafnrétti sem lífsleiknikennsla í skólum vinnur með.

Bekkjarfundi er nauðsynlegt að hafa reglulega og meðvitað með nemendum. Tillögur að fyrirkomulagi fyrir slíkra fundi má finna í KVAN verkefnabanka.

Vinna þarf að forvörnum en þær felast í þáttum eins og:

- heilbrigðum lífstíl
- uppeldi til ábyrgðar
- geðrækt
- einelti /heilbrigð
- hreyfing
- svefn
- mataræði
- jafnrétti
- allkonar fjölskyldugerðir /hinsegin fólk
- fordómar /minnihlutahópar /útlendingar, fatlaðir
- umferðafræðsla
- hjálmanotkun
- tannvernd
- kynfræðsla
- að standast neikvæðan þrýstin
- tóbaksvarnir.

Tillögur að námsefni

- Ertu? - Vinnubók í lífsleikni

- Verkefnabók KVAN
- Uppeldi til ábyrgðar - Verkfærakistan

Náttúrufræði

Hæfniviðmið

Náttúrufræðikennsla býður upp á fjölbreyttar leiðir til að kynnst hugtakinu sjálfbærni en sjálfbærni er bæði einn af grunnþáttum menntunar og eitt af Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna. Nýsköpun er einnig eitt af Heimsmarkmiðunum en eins og kemur fram hér að neðan fjallar náttúrufræðikennsla um hana.

Geta til aðgerða

- Tekið afstöðu til málefna sem varða heimabyggð með því að veða og meta ólíka kosti
- Greint þarfir fólks í nánasta umhverfi sínu og tjáð hugmyndir sínar um lausnir.

Nýsköpun og hagnýting þekkingar

- Unnið undir leiðsögn í hópi eftir verkskiptri tímaáætlun við að hanna umhverfi, hlut eða kerfi

Gildi og hlutverk vísinda og tækni

- Lesið og skrifað um hugtök í náttúruvísindum.
- Útskýrt áhrif tækni og vísinda á líf fólks
- Tengt þekkingu og beitingu vinnubragða í náttúrufræðinámi við lausn annarra verkefna og útskýrt hugsanleg áhrif nýjustu tækni og vísinda á vísindalega þekkingu.

Vinnubrögð og færni

- Framkvæmt og útskýrt einfaldar athuganir úti og inni.
- Útskýrt texta um náttúruvísindi sér til gagns og farið eftir einföldum, munnlegum og skriflegum leiðbeiningum.
- Kannað áreiðanleika heimilda með því að nota bækur, Netið og aðrar upplýsingaveitur.
- Hlustað á metið og rætt hugmyndir annarra
- Beitt vísindalegum vinnubrögðum við öflun einfaldra upplýsinga innan náttúruvísinda og útskýrt ferlið
- Sett fram og rætt niðurstöður athugana á skýran og skipulegan hátt

Ábyrgð á umhverfinu

- Tekið þátt í að að skoða, skilgreina og bæta eigið umhverfi og náttúru.

- Tekið eftir og rætt atriði í umhverfinu sínu, gert grein fyrir áhrifum þeirra á lífsgæði íbúa
- Lýst dæmum af áhrifum af gjörðum mannsins á náttúru og manngert umhverfi í heimabyggð og á Íslandi, sagt frá hugsanlegri þróun í framtíðinni
- Tekið þátt í og sýnt hæfni í samvinnu er lýtur að umbótum i heimabyggð
- Gert grein fyrir eigin lífssýn og skilningi á samspili náttúrunnar, mannsins og heilbrigði eigin líkama

Að búa á jörðinni

- Lýst veðri í heimabyggð og loftslagi á Íslandi
- Framkvæmt og lýst eigin athugunum á jarðvegi, veðrun, rofi og himingemnum
- Útskýrt hvernig Ísland byggist upp, hvernig landslag þess og jarðvegur breytist
- Rætt um hvernig ræktanlegt land er notað og ýmsar hliðar landnotkunar og verndunar gróðurs
- Útskýrt innbyrðis afstöðu sólar og jarðar og hvernig hreyfing þeirra tengist árstíða og dægraskiptum og því að tíminn líður
- Nota gervihnatta- og loftmyndir af yfirborði jarðar, til að lýsa heimabyggð, landinu í heild og völdum svæðum heimsins.

Lífsskilyrði manna

- Lýst helstu líffærakerfum mannlíkamans og starfsemi þeirra í grófum dráttum
- Lýst breytingum sem verða við kynþroskaaldur og gert sér grein fyrir mikilvægi gagnkvæmrar virðingar í samskiptum kynjanna
- Gert grein fyrir muni á hreinu vatni og menguðu, hvað megi gera til að draga úr vatnsmengun
- Lýst samspili lífvera og lífvana þátta og tengt það hugmyndum manna um uppruna og þróun lífs á jörðu.

Náttúra Íslands

- Lýst reynslu sinni athugun og upplifun af lífverum í náttúrulegu umhverfi.
- Lýst einkennum plantna og dýra, stöðu þeirra í náttúrunni, tengsl þeirra innbyrðis og við umhverfi sitt.
- Lýst og útskýrt hvernig orka í íslensku umhverfi getur breytt um mynd
- Útskýrt hvar og af hverju helstu náttúruhamfarir verða, sem búast má við á Íslandi og hvernig viðbr-gð við þeim eru skipulögð.

Heilbrigði umhverfisins

- Gert grein fyrir notkun manna á auðlindum
- Dregið ályktanir af tilgangi flokkunar úrgangs
- Útskýrt þjónustu sem náttúrulegir ferlar veita

Samspil vísinda, tækni og þróunar í samfélaginu

- Lýst áhrifum tækni á íslenskar atvinnugreinar

- Gert grein fyrir næringargildi ólíkrar fæðu og hvers konar fæða er framleidd á Íslandi

Leiðir

Lögð er áhersla á fjölbreyttar kennsluaðferðir. Þemavinna fellur vel að kennslu í náttúrufræði í 6.bekk sem og samþætting við samfélagsfræði. Kennsla getur einnig verið í formi umræðna, innlagna og og tilrauna. Hópvinna er stór þáttur, en einnig einstaklingsverkefni og verkefnabækur. Auk aðalnámsefnis er leitað upplýsinga á netinu, notuð myndbönd, kort og uppflettirit. Mikilvægt er að nemendur læri að setja sér markmið, meti eigin stöðu og noti áætlanir til að nýta tíma sinn vel. Mikilvægt er að þjálfarar nemendur í að tjá hugsanir sínar og skoðanir á munlegan, skriflegan eða annan hátt. Lausnaleit er stór þáttur verklegra æfinga sem og hópvinna þar sem kurteisi og samskipahæfni er þjálfuð. Í verklegum æfingum er mikilvægt að þjálfarar nemendur í að fylgja fyrirmælum, sýna frumkvæði og vera skapandi við vinnu og lausn verkefna sem og að beita gagnrýninni hugsun á eigin niðurstöður og annara. Stór hluti námsins felst í að vinna úr ýmsum upplýsingum og miðla þeim til annara með mismunandi hætti. Mikilvægt er að þjálfarar nemendur í að takast á við krefjandi verkefni og að tileinka sér skil á réttum tíma.

Hafið sögurammi

Söguramminn Hafið var saminn af kennurum Hafnarskóla og fjallar um líf og störf í sjávarbyggð. Vinnan með hann byggist á samvinnu nemenda og heimsóknum í fyrirtæki sem tengjast sjávarútvegi og vinnslu.

Stjórnumskoðun – vettvangsferð

Aðstaða til stjórnumskoðunar hefur verið sett upp á Hornafirði í samstarfi við Náttúrustofu Austurlands. Hentar vel sem stuðningur við markmið námsefnis.

Námsmat

Áhersla er lögð á fjölbreytt og einstaklingsmiðað námsmat. Megin tilgangur námsmats er að afla leiðbeinandi upplýsinga um námið og hvernig nemanda gengur að ná settum markmiðum. Mikilvægt er að matið sé byggt á fjölbreyttum aðferðum og feli í sér traustar heimildir um hæfni og leikni nemenda, auk þess að meta framfarir þeirra. Sérstök áhersla lögð á vinnubrögð, hópstarf og sjálfsmat.

Tillögur að námsefni:

Hafið sögurammi

Maðurinn, hugur og heilsa – lesbók og vinnubók

Auðvitað 2

Ekki er allt sem sýnist – þemahefti

Ítarefni:

Lífríki í sjó

Sagnakver úr Vatnajökulspema

Jöklar – stærðfræðiþema

Erlend tungumál

Enska

Hæfniviðmið

Hæfniviðmiðin eru sett fram í sjö flokkum (sbr. A. námskrá). Á yngsta stigi eru flokkarnir færri og samofnir hver öðrum í 1.bekk en þegar ofar dregur fjölgar þeim og þeir eru settir fram í aðskildum flokkum. Þó viðmiðin séu flokkuð á þennan hátt er mikilvægt að líta á þau sem samfellda heild (A. námskr. bls. 132).

Við lok 6.bekkjjar getur nemandi:

Hlustun

- hlustað eftir aðalatriðum í texta
- skilið í meginatriðum samtöl og viðtöl um efni tengt daglegu lífi og efni sem tengist viðfangsefnum námsins og nýtt sér í ræðu og riti
- fylgt þræði í aðgengilegu fjölmiðlaefni og efni dægurmenningar sem höfðar til hans og getur sagt frá eða unnið úr því á annan hátt
- hlustað eftir einstökum nákvæmum atriðum þegar þörf krefur, eins og t.d. tilkynningum og leiðbeiningum við kunnuglegar aðstæður og brugðist við með orðum eða athöfnum

Lesskilningur

- lesið einfaldar smásögur og skáldsögur og rætt efni þeirra með stuðning kennara eða skólasystkina
- skilið megininntak í stuttum einföldum frásögnum dagblaða, tímarita og netmiðla með stuðning t.d. af myndum
- fundið lykilupplýsingar í texta í þeim tilgangi að nýta í verkefnavinnu

Samskipti

- spurt og svarað á einfaldan hátt um það sem stendur honum næst
- tekið þátt í óformlegu spjalli um áhugamál sín og daglegt líf
- tekið þátt í samskiptum innan kennslustofunnar við kennara og samnemendur
- skilið talaða ensku í tengslum við verkefnavinnu, bæði fyrir mæli og leiðbeiningar
- bjargað sér við algengar aðstæður, t.d. í verslunum, á veitingastöðum og á ferðalögum
- notað málið sem samskiptamiðil í kennslustundum og undirbúið, tekið og veitt viðtal

Frásögn

- sagt frá viðfangsefnum sínum á skýran og skipulegan hátt
- beitt þeim orðaforða sem unnið hefur verið með
- flutt atriði, sagt stutta sögu eða lesið upp eigin texta sem hann hefur haft tækifæri til að æfa

Ritun

- lýst í einföldu máli því sem næst honum er, fjölskyldu, áhugamálum, vinum og umhverfi
- skrifað skipulegan og skiljanlegan texta í samfelldu máli
- stafsett algeng orð rétt
- skrifað einföld skilaboð, smáskilaboð og tölvupóst
- samið stuttan texta frá eigin brjósti með stuðningi mynda, hluta, tónlistar o.s.frv.
- samið texta þar sem ímyndunaraflíð fær að njóta sín
- skrifað texta af mismunandi gerðum, með stuðningi t.d. gátlista og fyrirmynda og hagað máli sínu í samræmi við inntak og viðtakanda

Meningarlæsi

- sýnt fram á að hann áttar sig á skyldleika erlenda málsins við íslensku og/eða eigið móðurmál.
- sýnt fram á að hann þekki til siða og hefða viðkomandi mála og menningarsvæða og getur borið saman við eigin menningu

Námshæfni

- nýtt sér eigin reynslu og þekkingu þegar kemur að því að tileinka sér nýja þekkingu
- tekið þátt í samvinnu um ýmiss konar viðfangsefni og sýnt öðrum tillitsemi
- beitt einföldum námsaðferðum til að auðvelda námið, t.d. nýtt sér titil á texta eða myndir sem fylgja til að auðvelda skilning á inntaki
- nýtt sér hjálpartæki, s.s. einfaldar orðabækur, veforðasöfn, leiðréttingarforrit og leitarvélar
- beitt sjálfsmati og tekið þátt í jafningjamati á raunsæjan hátt og veitt sanngjarna endurgjöf með stuðningi frá kennara tengst viðfangsefnum námsins með stuðningi frá kennara

Málfræði

- beitt nútíð og þátíð reglulegra sagna, algengum fornöfnum, nafnorðum, lýsingarorðum, raðtölum og greini
- beitt algengum óreglulegum sögnum í nafnhætti, þátíð og lýsingarhætti þátíðar
- beitt helstu ábendingarfornöfnum og spurnarfornöfnum
- stígbreytt lýsingarorð
- beitt sagnorðunum *to have* og *to be*
- sett algeng nafnorð í fleirtölu
- beitt ákveðnum og óákveðnum greini

Leiðir

Mikilvægt er að viðhalda áhuga og jákvæðu viðhorfi til tungumálsins með fjölbreyttum kennsluáðferðum, m.a. með því að höfða til áhugasviðs nemenda. Nauðsynlegt er að skapa aðstæður þar sem nemendur geta notað málið á einfaldan hátt. Hlustun og tal er áfram þjálfað með því að notast við leik, söng, tal, rím og þulur. Mikilvægt er að nemendur læri að nýta sér fjölmörg tæki upplýsinga- og samskiptatækninnar á fjölbreyttan hátt. Endurtekningar eru mikilvægar. Byggt er ofan á grunnorðaforðann, áfram unnið í lesskilningi, ritun og grunnþáttum málfræðinnar.

Námsmat

Áhersla er lögð á fjölbreytt og einstaklingsmiðað námsmat. Megintilgangur námsmats er að afla leiðbeinandi upplýsinga um námið og hvernig nemandi gengur að ná settum markmiðum. Mikilvægt er að matið sé byggt á fjölbreyttum aðferðum, að það sé heildstætt og að allir þættir námsins séu metnir, má þá ekki undanskilja þann munnlega. Það þarf að fela í sér traustar heimildir um hæfni og leikni nemenda, auk þess að meta framfarir þeirra. Matið byggist jafnt á hæfniviðmiðum sem eru sett fram í byrjun hverrar annar þannig að nemendum ætti að vera fullljóst að hverju beri að stefna og svo lykilhæfnipáttunum.

Tillögur að námsefni

Build up 2

Ready for action

Portfolio topic books: Out in space, Children of the world, Heroes, Going places og verkefnahefti

Enskar léttlestrarbækur (samlestur) t.d.

- The Canterville Ghost

- Dracula

Ýmis verkefni frá kennara

Kvikmynd/páttur

Ýmis öpp sem tengjast námsefni

List- og verkgreinar

Tónmennt

Markmið

Þau markmið sem mest áhersla er lögð á í 6. bekk eru að nemendur:

- þjálfist í söng og raddbeitingu
- verði virkir hlustendur og kynnist margs konar tónlist
- þjálfist í að skynja hljóðheiminn
- þjálfist í að skapa einföld tónverk, skrá þau og túlka
- fræðist um tónlist og auki þekkingu sína á ýmsum fyrirbærum tónlistar.
- kynnist margþættu félagslegu hlutverki tónlistar

- geri sér grein fyrir áhrifamætti tónlistarinnar
- kynnist undirstöðupáttum vestrænnar skemmti- og dægurtónlistar.

Námsþættir og leiðir

Söngur og raddbeiting

Nemendur læra og syngja alls konar lög sem notuð eru við ýmis tækifæri í samfélaginu, s.s. á þjóðhátíðardaginn, á þorrablótum og í ferðalögum.

Hryn og hreyfifærni

Nemendur vinni með hryn með klappi, stappi, hljóðfæraleik og hreyfingu. Laghrynur sönglaga er klappaður og leikinn á hljóðfæri. Nemendur eru þjálfaðir í undirleik á trommur. Unnið er með tvískiptan, þrískiptan og fjórskiptan takt.

Hjóðheimur

Nemendur skynji hljóðheiminn og greini ólíkar tegundir tónlistar.

Hlustun og kynning

Nemendur hlusta á vestræna skemmti- og dægurtónlist og geri sér grein fyrir undirstöðupáttum hennar, s.s. afrískri tónlist, vinnusöngvum, blús, gospel, kántrí, rokki og ról, tónlist frá bítla- og hippatímanum og soul-tónlist. Kynnt og sungin tónlist frá Norðurlöndunum (þjóðlög, dægurtónlist, helstu tónskáld). Sjómannaölög í tengslum við verkefnið Hafið.

Námsmat

Virkni, vinnusemi og hegðun nemenda metin með símati og lykilhæfni skv. aðalnámskrá höfð að leiðarljósi.

Tillögur að námsefni

Söngbækurnar Nýtt söngvasafn, Syngjum saman og Hvað er svo glatt Fjölfölduð hefti: Tónlist Norðurlanda, Sjómannaöngvar
Ýmis tónlistar-öpp sem þjálfat takt, hlustun og sköpun
Hljóðspor, kennslubók, vinnuhefti og hlustunarefni.

Heimilisfræði

Hæfniviðmið

Hæfniviðmið skv. Aðalnámskrá í heimilisfræði í kafla 21.10 segir „Heimilisfræði fjallar um manninn, líf hans og lífsskilyrði, líkamlegar og andlegar þarfir.“ Grunnskóli Hornafjarðar er heilsueflandi skóli og starfar undir merkjum Grænfánans. Í Heimilisfræðikennslu grunnskólans er tekið mið af þessu stefnum og nemendum kennt að matreiða mat sem er hefur góð áhrif á heilsuna. Markmiðið er að nemendur læri grunnfærni í næringarfræði s.s. þekki fæðuhringinn, þekki næringarefni og hlutverk þeirra í líkamanum, geti notað næringarefnatöflur og forrit og geti sett saman máltíðir skv. ráðleggingum lýðheilsustöðvar.

Í heimilisfræði læra nemendur um sjálfbærni sem er eitt af Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna og einn af grunnþáttum menntunar.

Hæfniviðmið í heimilisfræði skiptast í fjóra flokka og koma til viðbótar sameiginlegum hæfniviðmiðum list- og verkgreina.

Matur og lífshættir

- Þekki helstu aðalatriði í næringarfræði
- Þekki áhrif hollrar fæðu á heilsuna og sérhver einstaklingur ber ábyrgð á eigin fæðuvali
- Átti sig á mikilvægi hreinlætis á öllum sviðum. Bæði við meðferð og geymslu matvæla.
- Geri sér grein fyrir helstu kostnaðarliðum við heimilishald

Matur og vinnubrögð

- fá þjálfun í að nota algeng eldhúshöld og tæki
- geti farið eftir myndrænum og einföldum skriflegum uppskriftum
- geri sér grein fyrir slyshættum á heimilinu og kunni að varast þær

Matur og umhverfi

- tileinki sér jákvætt viðhorf til umhverfisverndar.
- Geti skilið einfaldar umbúðamerkingar

Matur og menning

- Geti lagt snyrtilega á borð
- Kynnist helstu matarhefðum Íslendinga við mismunandi hátíðir

Leiðir

Umræður um hollustu fæðunnar, heilbrigði og næringarefni í heild. Gæði og útlit matvæla sem unnið er með, þá sérstaklega kjöt, fisk og egg. Fjallað sérstaklega um stærsta flokk fæðuhringsins; kornflokkinn: brauð og korn í daglegu fæði. Rætt um hreinlæti, slyshættur og samábyrgð. Þjálfun í matargerð, vinnuskipulagi, vali áhalda, hreinlæti á vinnustað, samvinnu og samhjálp. Nemendur læri borðsiði og snyrtimennsku við máltíðir. Kennslan fer fram í formi innlagna, sýnikennslu, umræðna, verklegra æfinga, einstaklingsvinnu og hópavinnu. Nemendur fá tækifæri á að vinna með spjaldtölur í heimilisfræði og nýta þær í vinnu sína, hvort sem er upplýsingaöflun eða búa til matreiðslumyndbönd.

Námsmat

Virgni og vinnusemi nemenda við bóklegar og verklegar æfingar metin með símati. Við gerð á námsmati verður lykilhæfni höfð að leiðarljósi.

Tillögur að námsefni

Gott og gagnlegt 2 og verkefnabók
Uppskriftir úr ýmsum áttum

Hönnun og smíði

Hæfniviðmið

Yfirmarkmið með kennslu í hönnun og smíði koma fram í Aðalnámskrá grunnskóla í kafla 21.11. Sameiginlegt hæfnimarkmið í list og verkgreinum er menningarläsi. Til viðbótar í hönnun og smíði eru handverk, hönnun og svo tækni og umhverfi. Þau markmið sem mest áhersla er lögð á í 6. bekk eru að nemendur geti:

- Valið og notað á réttan hátt helstu verkfæri og mælitæki
- Útskýrt hugmyndir sýnar með því að rissa upp málsetta vinnuteikningu
- Lesið einfalda teikningu, smíðað eftir henni og unnið eftir hönnunarferli frá hugmynd að lokaafurð
- Valið samsetningar og yfirborðsmeðferð sem hæfa verkefnum
- Útskýrt réttar vinnustellingar og valið viðeigandi hlífðarbúnað

Í hönnun og smíði fléttast saman sköpun, læsi og sjálfbærni á áþreifanlegan hátt sem hjálpar nemandanum að skilja merkingu hugtakanna

Leiðir

Kennsluáferðir sem fjölbreyttastar t.d. innlagnir, sýnikennsla, einstaklingsvinna, hópvinna og verklegar æfingar.

Námsmat

Námsmat fer fram alla veturinn í formi leiðsagnarmats þar sem nemandinn fær stöðuga endurgjöf um nám sitt ásamt ábendingum um það hvernig nemandinn geti bætt sig. Lykilhæfnin er höfð til hliðsjónar í matinu.

Einnig er lögð áhersla á sjálfsmati nemenda þar sem hugað er að þeim þáttum eins og sjálfstæði, vinnusemi, vönduð vinnubrögð, frumkvæði og samskipti

Tillögur að verkefnum

- Nemendur smíða hillu úr furu eða krossvið
- Fá kennslu í tálgun með læstum handbrögðum
- Brennipennaverkefni

Textílmennt

Hæfniviðmið

Sameiginlegt hæfnimarkmið í list og verkgreinum er menningarläsi. Til viðbótar í textílmennt eru eftirfarandi: handverk, áferðir og tækni; sköpun, hönnun og útfærsla; menning og umhverfi.

Þau markmið sem áhersla er lögð á í 6. bekk eru að nemendur geti:

- Útskýrt og sýnt vinnuferli sem felur í sér þróun frá hugmynd til afurðar
- Gert grein fyrir helstu hugtökum sem tengjast viðfangsefni hans
- Unnið með einföld snið og uppskriftir
- Þróað eigi hugmyndir í textílverk og unnið eftir ferli
- Útskýrt hagnýtt og fagurfræðilegt gildi handverks og fjallað um fagurfræði í eigin verkum
- Sett textílvinnu og textílverk í samhengi við sögu, samfélag og listir

Tillögur að verkefnum

Saumað veski með rennilás, þrjónað eða heklað smástykki sem unnið er með. Mynd þæfð og skreytt með þemaverkefni um „Hafið“

Leiðir

Beytt er fjölbreyttum kennsluaðferðum s.s. samvinna, einstaklingvinna, sýnikennsla og sjálfstæð vinnubrögð nemenda.

Námsmat

Símat er notað við umsögn nemandans, þar sem lykilhæfnin er höfð til hliðsjónar. Við mat í textíl er allt ferlið skoðað en ekki eingöngu lokastykkið.

Sjónlistir- Myndmennt

Í Grunnskóla Hornafjarðar er áhersla á list og verkgreinar. Megintilgangur með því námi er að allir nemendur kynnist fjölbreyttum vinnuaðferðum þar sem reynir á verkkunnáttu, sköpunarkraft, samhæfingu hugar, hjarta og handar og margar ólíkar tjáningarleiðir.

Jafnvægi á milli bóklegra greina og verklegra gefur nemendum jafnari tækifæri á að finna hæfileikum sínum farveg.

Í myndmennt gefst kennara tækifæri til að samtvinna myndmenntakennsluna með öðrum kennslugreinum. T.d. er gott að æfa heiti litanna á öðrum tungumálum en íslensku, nota stærðfræðihugtök við myndgerð, hálf, heilt, hluta... Auðvelt er að nota bókmenntatexta og ljóð til að kynna nemendum með það verkefni að þau myndskreyti eða túlki textann.

Öll markmið sem unnið er með í bekkjarnámskrá koma fram í kafla 21.2 og 21.6 í *Aðalnámskrá Grunnskóla* sem aðgengileg er inn á vef Mennta- og menningarmálaráðuneytisins.

Hæfniviðmið

Þau markmið sem mest áhersla er lögð á í 6. bekk er að nemandi geti:

- Haft sjálfbærni að leiðarljósi í vinnu sinni
- Gert grein fyrir helstu hugtökum sem tengjast viðfangsefni hans

- Lagt mat á eigin verk og sýnt skilning á vönduðum vinnubrögðum
- Tjáð skoðanir eða tilfinningar í eigin sköpun með tengingu við eigin reynslu
- Greint, borið saman og metið aðferðir við gerð margskonar listaverka
- Greint og fjallað um áhrif myndmáls í umhverfinu og samfélaginu
- Gert grein fyrir margvíslegum tilgangi myndlistar og hönnunar

Leiðir

Unnið með margvíslegar kennsluáferðir. Munnleg innlögð verkefna. Sýnikennsla. Einstaklingskennsla. Umræður. Áhersla er lögð á sjálfstæði og sköpun nemenda. Farið í nokkra grunnþætti myndlistar s.s. hreyfingu og kyrrð í myndum, skugga og skissuvinnu.

Námsmat

Áhersla er lögð á fjölbreytt og einstaklingsmiðað námsmat sem fer fram með símati. Lykilhæfni er höfð til hliðsjónar matinu. Þættir sem meðal annars er horft til eru vandvirkni, sjálfstæði, iðni og sköpun. Eins eru verkefni sjálf metin og umgengni.

Tillögur að námsefni/verkefnum

Íslenskir fuglar.

Kol, skissuvinna, uppstilling, skuggar, hreyfing og kyrrð í myndum.

Pappamassa og gifs gríma.

Ljóð í myndlist.

Klippimyndir.

Vörubróun.

Endurvinnsla. Penna ílát.

Grímugerð.

Límþrykk.

12 lita runa.

Listasaga: Impressionismi og expressionismi.

Landslagsarkitektúr og byggingalist.

Upplýsinga- og tæknimennt - Nýsköpun og tölvur

Námssviðið upplýsinga- og tæknimennt felur í sér; miðlamennt, skólasafnsfræði, tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni. Hugtakið upplýsinga- og miðlalæsi má skilgreina, sem getuna til að greina hvaða upplýsinga er þörf, leita að þeim, leggja á þær gagnrýnið mat, og auka þannig þekkingu sína og nýta með ýmsum miðlum til að ná tilteknu markmiði.

Megintilgangur kennslu í upplýsinga- og tæknimennt er að efla upplýsinga- og miðlalæsi nemenda og hjálpa þeim að öðlast almenna, góða tæknifærni og tæknilæsi. Tæknifærnin felur m.a. í sér getu til að nýta ýmis tæki, tæknibúnað og fjölbreyttar úrvinnsluleiðir, tæknilæsi að nýta tækjabúnað til að afla sér þekkingar og miðla henni,

upplýsingalæsi felur í sér hæfni í að afla, flokka og vinna úr upplýsingum á gagnrýninn og skapandi hátt og miðlalæsi felur í sér hæfni til að greina, ná í, meta og búa til miðlaskilaboð. Nemandi þarf að þekkja helstu leiðir að öruggum netsamskiptum og standa vörð um gott siðferði í öllu námi.

Í upplýsinga- og tæknimennt er unnið með grunnþátt menntunar, Sköpun. Upplýsinga- og tæknimennt fellur einnig undir níunda Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna, Nýsköpun og uppbygging.

Lögð er áhersla á að nýta fjölbreytt gögn, s.s. bækur, búnað, tölvur og margvíslegan hugbúnað til þekkingaröflunar, sköpunar og miðlunar.

Hæfniviðmið

Þau markmið sem mest áhersla er lögð á í 6. bekk er að nemandi geti:

- Vinnulag og vinnubrögð
  - Nýtt upplýsingaver sér til gagns bæði í stýrðu námi og á eigin forsendum.
  - Nýtt sér mismunandi tæknibúnað á hagkvæman og fjölbreyttan hátt.
  - Nýtt rafrænt námsefni á ýmsu formi í tengslum við vinnutækni, vinnulag og annað nám.
  - Beitt réttri fingrasetningu.
  - Sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum undir leiðsögn og í samvinnu með öðrum.
- Upplýsingaöflun og úrvinnsla
  - Nýtt fjölbreyttar leiðir og leitarvélur við markvissa öflun upplýsinga við hæfi.
  - Nýtt rafrænt og gagnvirkir námsefni á fjölbreyttan hátt.
  - Nýtt hugbúnað og forrit við einfalda uppbyggingu og uppsetningu ritsmíða.
  - Verið gagnrýninn á gæði ýmissa upplýsinga.
- Tækni og búnaður
  - Nýtt hugbúnað/forrit við gerð ritunarverkefna og framsetningu tölulegra gagna.
  - Nýtt hugbúnað/forrit við myndvinnslu, gerð stuttmynda og hljóð- og tónvinnslu.
- Sköpun og miðlun
  - Nýtt hugbúnað/forrit við miðlun þekkingar á skapandi og skýran hátt.
- Siðferði og öryggismál
  - Sýnt ábyrgð í meðferð upplýsinga og við heimildavinnu.
  - Farið eftir reglum um ábyrga netnotkun, er meðvitaður um siðferðislegt gildi þeirra og tekur ábyrgð á eigin samskiptum og gögnum á Neti- og netmiðlum.

Leiðir

Unnið er með margvíslegar kennsluáðferðir. Í grunninn eiga nemendur að kynnst þeim tölum, öppum og verkfærum sem skólinn leggur áherslu á og notar til að nálgast markmiðin. Þarna er átt við lausnir eins og Google heimurinn býður uppá og notendaviðmótið sem opnast með því að nemendur fá aðgang að skýjalausnum gegnum xxnotendanafn@skolapostur.is. Í gegnum margvísleg verkefni öðlast nemendur færni í að nýta sér þennan notendaheim. Einnig bjóða I-pad og I-mac tölvur upp á margvíslega möguleika til sköpunar í margskonar verkefnum. Nemendur öðlast færni í notkun margvíslegra forrita og finna leiðir til að samnýta mismunandi öpp við úrlausnir verkefna.

Námsmat

Áhersla er lögð á fjölbreytt og einstaklingsmiðað námsmat sem fer fram með símati. Lykilhæfni er höfð til hliðsjónar matinu. Þættir sem meðal annars er horft til eru þrautsegja, sjálfstæði, iðni og sköpun. Eins eru verkefni sjálf metin og samvinna.

Tillögur að námsefni/verkefnum

- Margvísleg ritunarverkefni í google doc
- Sjálfsmýnd í google drawings
- Kynning á ákveðnu viðfangsefni í google slides
- Forritun í gegnum keynote
- Forritun í gegnum google slides
- Forritunaröpp - Codespark, Code.org, Move the box ofl.
- Green screen verkefni
- Vinna með Legó róbóta
- Fab Lab

Skólaíþróttir og sund

Íþróttir

Hæfniviðmið

Hæfniviðmiðin í skólaíþróttum eru fjögur, þessir þættir eru:

- Líkamsvitund, leikni og afkastageta
- Félagslegir þættir
- Heilsa og efling þekkingar
- Öryggis og skipulagsreglur

Hér að neðan eru svo markmiðin sem fylla þessa fjóra flokka.

Markmið

Þau markmið sem megin áhersla er lögð á í 6. bekk eru að nemendur:

- þjálfist í samhæfingu einfaldra hreyfinga og geti tengt þær saman í eina heild.

- taki þátt í fjölbreyttum leikjum og æfingum sem veita útrás fyrir hreyfiþörf og tengingu við aðra þroskaþætti.
- nái valdi á undirstöðuatriðum ólíkra íþróttagreina.
- taki þátt í æfingum sem bæta líkamshreysti og þrek, auka þol og styrkja hjarta og æðakerfið.
- meti eigið þrek og líkamshreysti t.d. með því að taka stöðluð próf.
- þjálfist í æfingum og leikjum sem stuðla hafa að bættum liðleika og réttri líkamsbeitingu.
- taki þátt í æfingum og leikjum þar sem þeir læri að vinna með öðrum, tileinka sér háttvísi í leik og starfi og læra að taka sigri jafnt sem ósigri.

Leiðir

Kennsla fer fram í íþróttasal, Bárinni og úti á íþróttavelli. Leitast er við að ná til allra með einum eða öðrum hætti með markvissum æfingum og leikjum. Ýmsar kannanir verða gerðar á líkamsástandi nemenda, s.s. hreyfiþroska-, þol- og liðleikapróf .

Námsmat

Nemendur eru metnir út frá lykilhæfni á fyrstu og annari önn. Á þriðju önn er gefið lokamat og einkunn. Áhersla er lögð á fjölbreytt og einstaklingsmiðað námsmat.

Eftirfarandi atriði eru höfð til hliðsjónar við einkunnargjöf:

- hvernig tekur nemandi tilsögn kennara.
- hvernig er ástundun, virkni og vinnusemi nemandans.
- hvernig tekst nemandi að vinna með reglur og samskipti við aðra.

Við námsmat gildir hegðun, ástundun og virkni.

Tillögur að námsefni

Æfingar og leikir með ýmsum áhöldum, helstu íþróttagreinar og Glíma - þjóðaríþrótt Íslendinga.

Sund

Hæfniviðmið

Hæfniviðmiðin í skólaíþróttum eru fjögur, þessir þættir eru:

- Líkamsvitund, leikni og afkastageta
- Félagslegir þættir
- Heilsa og efling þekkingar
- Öryggis og skipulagsreglur

Hér að neðan eru svo markmiðin sem fylla þessa fjóra flokka.

Markmið:

Þau markmið sem megin áhersla er lögð á í 6. bekk eru að nemendur:

- þjálfist í æfingum sem viðhalda og bæta útfærslu hreyfinga í bringusundi, skriðsundi, baksundi, skólabaksundi og kafsundi.

- nái tókum á helstu undirbúningsæfingum fyrir flugsund.
- nái tókum á nákvæmri útfærslu hreyfinga og öndunar í 50 m skólabaksundi, 25 m skriðsundi og 25 m baksundi.
- Þjálfist í að kafa.
- Undirbúi sig fyrir björgunarsund þ.e.a.s fótatök skólabaksund.
- Þjálfist í sundaðferðunum.

Leiðir

Sundkennsla fer fram í sundlaug Hafnar.

Kennsla fer þannig fram að kennari miðlar þekkingu með undirstöðuatriðum hvernar sundaðferðar þ.e.a.s sýna, æfa, leiðbeina og endurtaka.

Námsmat

Nemendur eru metnir út frá lykilhæfni á fyrstu önn og á annari önn ef þurfa þykir. Á þriðju önn er gefið lokamat og einkunn. Áhersla er lögð á fjölbreytt og einstaklingsmiðað námsmat.

Eftirfarandi atriði eru höfð til hliðsjónar við einkunnargjöf:

- hvernig tekur nemandi tilsögn kennara.
- hvernig er ástundun, virkni og vinnusemi nemandans.
- hvernig tekst nemanda að vinna með reglur og samskipti við aðra.
- framfarir og þrautseigja.

Tillögur að námsefni

Æfingar og leikir með ýmsum áhöldum. Skólasund (kennarahandbók), námsgagnamappa í skólasundi fyrir 1.-10. bekk.